

EETTISTEN TOIMIKUNTIEN TEHTÄVÄT

TUTKIMUSETIIKAN SEMINAARI 28.10.2015

TOIMIVALLAN LÄHTEET JA RAJAT

- Tutkimuslaki
- Kudoslaki 11, 19, 20 ja 21 a §
- Biopankkilaki 13 §

- Perustuslaki
- Hallintolaki

TUTKIMUSLAKI 17 § 2 MOM

- Toimikunnan on lausuntoaan varten selvitettävä, onko tutkimussuunnitelmassa otettu huomioon tässä tai muussa laissa taikka lain nojalla annetut lääketieteellistä tutkimusta koskevat **säännökset tai määräykset**. Lausunnossa on esitettävä perusteltu näkemys siitä, onko tutkimus eettisesti hyväksyttävä.

VIRANOMAISTOIMINTAA

- Perustuslaki 2 § Laillisuusperiaate
 - Julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.
- Perustuslaki 21 § Oikeusturva
 - Jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi **asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa** sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.
 - Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, **saada perusteltu päätös ja hakea muutosta** samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.
- Hallintolaki : hyvä hallintotapa ja muut hallinnon periaatteet.

PEVL 10/2012 BIOPANKKILAISTA

- --toimikunnan on lausuntoaan varten selvitettävä, onko tutkimussuunnitelmassa otettu huomioon biopankkilaissa ja muussa laissa tai lain nojalla annetut biopankkitutkimusta koskevat säännökset ja määräykset. Näissä tapauksissa **kielteisten lausuntojen oikeusvaikutukset vastaavat perustuslakivaliokunnan mielestä kielteisen viranomaispäätöksen oikeusvaikutuksia**. Säännökset koskevat myös yksityisiä toimijoita, joten lausunnoilla voi olla sellaisia perustuslain 21 §:n 1 momentissa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia yksityisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin, että poikkeusta muutoksenhakuoikeudesta ei voida näiltä osin pitää vähäisinä. Tämän vuoksi **ainakin kielteisistä lausunnoista on oltava muutoksenhakumahdollisuus**.
- --muutoksenhakuoikeus on turvattava ainakin myös edellä mainittuihin kudoslain nojalla annettuihin kielteisiin lausuntoihin. **Johdonmukaisuuden vuoksi perustuslakivaliokunta pitää tärkeänä, että muutoksenhakua koskeva sääntely on tältä osin samanlaista kudoslaisissa ja biopankkilaissa.**

-> VASTAAVA PERUSTELU PÄTEE MYÖS TUTKIMUSLAKIIN!

POHDINTAA

- AIDOT EETTISET ONGELMAT JA RISKIENARVIOINTI V. KAIKKI MUU
- TUTKITTAVAN EDUN SUOJAAMINEN OLENNAINEN, MUTTA MYÖS TUTKIJALLA PERUSOIKEUKSIA - PUNNINTA
- KOMPLEKSI LAINSÄÄDÄNTÖ
 - ENENEVÄSSÄ MÄÄRIN YKSITYISYYDEN SUOJAN JA HENKILÖTIETOSÄÄNNÖSTEN VALVONTAA
 - AKTIIVISEMPI VUOROVAIKUTUS TIETOSUOJAVALTUUTETUN KANSSA
- PITÄISIKÖ OLLA MUUTOKSENHAKUOIKEUS
 - MUOTOSEIKAT, LAILLISUUS
- VOISIKO PUHTAAN LAILLISUUSVALVONNAN EROTTAA EETTIS-TIETEELLISESTÄ ARVIOSTA?
 - Laki ei tosiaan aina toimi!! Liian tarkkaa sääntelyä.